

Kadr hazırlığı ölkəmizin sənaye, iqtisadi inkişafına uyğun aparılacaq

Tezliklə peşə təhsili müəssisələrinə tələbə qəbulu start götürəcək. Peşə Təhsili üzrə Dövlət Agentliyinin direktoru Pərviz Yusifov "Azərbaycan müəllimi" qəzetinə müsahibəsində qəbulda və ümumiyyətlə, peşə təhsilində gözlənilən yeniliklərdən danışdı.

Azərbaycanın peşə təhsil pilləsi üzrə tətbiq etdiyi yanaşma Avropa Təlim Fondunun hesabatına düşdü

- Peşə təhsili pandemiya dövrünü necə başa vurdu? Sizcə, peşə təhsil müəssisələri bu sınaqdan çıxa bildimi?

- Bildiyiniz kimi, yaranmış vəziyyət bütün sahələrdə olduğu kimi təhsil sahəsində də yan keçmədi. Təlim-tədris prosesinin mart ayından etibarən dayandırılması qısa zamanda alternativ çıxış yollarının təpilmasını və təlim-tədris prosesinin, işəgötürənlərlə əməkdaşlığın və peşəyönümü fəaliyyətin məsafədən təşkili məsələsini qaçılmaz etdi. Bu vəziyyətin hansı müddətdə davam edəcəyi barədə dəqiq məlumatların olmadığını nəzərə alaraq, ilk olaraq peşə təhsili pilləsi üzrə teledərslərin hazırlanmasına qərar verildi. Qeyd etməliyəm ki, peşə təhsili üçün bu dərslərin onlayn formatda hazırlanması bizim üçün böyük çağırış oldu. Çünkü hər bir dərsin spesi-

fikası onun üçün xüsusi emalatxana tələb edirdi. Dərslərin televiziya vasitəsilə tələbələrimizin öyrənə biləcəyi şəkildə çatdırılması sahəsində də təcrübəmiz məhdud idi. Bununla belə, həm Təhsil TV-nin topladığı təcrübə, həmçinin beynəlxalq tərəfdaşlarımız olan Avropa İttifaqı, BMT-nin İnkişaf Programı və Almaniya Beynəlxalq Əməkdaşlıq Təşkilatının dəstəyi əsasında qısa müddətdə 80-dən artıq teledərs hazırlanıldı. Dərslərin hazırlanmasında peşə təhsil müəssisələrinin emalatxana və mühəndis-pedaqoji heyətindən, həmçinin tərəfdaş işəgötürənlərin resurslarından istifadə edildi. Qeyd edim ki, həmin teledərslər artıq müxtəlif sənaye sahələrində əmək-

daşların təlimi üçün istifadə olunur. Təbii ki, teledərslərlə də kifayətlənmədik. Bir sıra peşə təhsil müəssisələrində ilk dəfə olaraq məsafədən tədrisin aparılması həyata keçirildi. "Microsoft Teams" programı üzərindən aparılan dərslər tələbələrin və müəllimlərin iştirakı ilə interaktiv şəkildə təşkil edildi.

Qeyd edim ki, pandemiya ilə əlaqədar tətbiq olunan məhdudiyyətlər dövründə Azərbaycanın peşə təhsil pilləsi üzrə tətbiq etdiyi yanaşma Avropa Təlim Fondu tərəfindən də böyük maraqla qarşılandı və müvafiq hesabatında bu uğurlar qeyd olundu.

↑ Øvvəli səh.1

Ruhivvə DASSALAHLI

**“Pandemiyanın yaratdığı
yeni həyat qaydalarını problem
kimi deyil, yeni imkan
kimi dəyərləndirməliyik”**

- Peşə təhsilində əsas üstünlüğün tacrübə-yə verildiyini bilirik. Məsəfədən təhsil məcburiyyəti davam edərsə, bu, peşə təhsilinə zərbə ola bilərmi?

- Əlbəttə, burada risklər var. Amma belə hesab edirik ki, dövrümüzün çağrışları, xüsusən də hazırda dünyada hökm süren COVID-19 pandemiyasının yaratdığı yeni həyat qaydalarını problem kimi deyil, yeni imkan kimi dəyərləndirməliyik. Çünkü ənənəvi sinifdə, emalatxana-da təhsilalanların sayını məhdudlaşdırısa da, həzirladığımız TV dərslərə baxış dərziliyi, aşpzallığı, bitkiçiliyi və s. öyrənmək şansı əldə edən yüzlərlə insan var artıq. Bu da bizim əhatə dairəmizin artması deməkdir. Qeyd edim ki, tekçə "Youtube" platforması üzərindən bu dərslərə 11000-dən artıq baxış olub. Bu da o deməkdir ki, indiyədək peşə təhsilinə cəlb edə bilmədiklərimizə də ayrı-ayrı peşələr üzrə bacarıqlar aşılıya bilmışik. İnformasiya texnologiyaları ilə bağlı fənlərin məsafədən tədrisində uğurlarımızı da qeyd etməliyəm. Bu təcrübəni digər ixtisaslara integrasiya etməklə, daha səməralı nəticələr əldə edə biləcəyimizi düşünürəm. Bununla bağlı hazırda bir sıra inkişaf etmiş ölkələrin məsafədən tədris metodikalarını qiyamtləndiririk. Həmçinin, tələbə qəbulu planının layihəsi üzrə 2020-2021-ci tədris ilində nezərdə tutulan ixtisasların tədris proqramları təhlil edilir. Tədrisin məsafədən keçirilməsi zərurəti yaranarsa, müvafiq praktik mövzular üzrə teledərslerin çəkilməsi və prosesin interaktiv aparılması üçün müxtəlif alternativləri dəyərləndiririk.

Bu il ərzində yeni publik hüquqi şəxslər yaradılacaq

- 4 Peşə Təhsil Mərkəzi publik hüquqi şəxs statusu qazanıb. Bu il bu statusu qazanan başqa təhsil müəssisəsi də olacaqmı?

- Bildiyiniz kimi, Təhsil Nazirliyi tərefin-dən dövlət peşə təhsili müəssisələrinin mövcud vəziyyəti araşdırılıb. Azərbaycan Prezidentinin 2016-ci il 6 dekabr tarixli 1138 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilən “Azərbaycan Respublikasında peşə təhsili və təliminin inkişafına dair Stratəji Yol Xəritəsi”nin “10. Tədbirlər Planı” hissəsinin 1.1.2. və 1.1.3-cü bəndlərinə uyğun ola-raq 55 peşə təhsili müəssisəsinin bazasında 24 peşə təhsil mərkəzi yaradılıb. Bunun üçün də-əvvälca monitoringlər keçirilib, peşə təhsil müəssisələrinin infrastrukturunu, maddi-texniki bazası, aparılan tədrisin keyfiyyəti, müəllim-pe-daqoqlu heyətin potensialı qiymətləndirilib. Məhz müvafiq qiymətləndirmə əsasında peşə təhsili müəssisələrinin idarəedilməsinin daha da tek-milləşdirilməsi, maliyyə vəsaitindən səmərəli istifadə edilməsi, keyfiyyət göstəricilərinin yax-şılaşdırılması məqsədilə bir sıra peşə təhsili müəssisələrinin rasionallaşdırılması və optimall-aşdırılmasına qərar verilib. Qərara görə, 24 peşə təhsil mərkəzinin mərhələli olaraq publik hü-

ında olan ixtisaslar barəsində gənclərin maafləndirilməsi məqsədilə kənd təsərrüfatı, İKT, avtomobil təmiri və xidmət, mebel sənayesi, zümərlülük və şərabçılıq, turizm-xidmət, bitkililik üzrə "Peşə seçimi və iş imkanları" mövzusunda sosial şəbəkə vasitəsilə vebinarlar təşkil edilib. Bundan əlavə, peşə təhsili müəssisələri övçud ixtisaslar və karyera imkanlarına dair müəmədi olaraq virtual turlar təşkil edir. Bu da ənənəvi ictimai kütlənin cəlb edilməsi deməkdir. Həmin zamanda, Avropa İttifaqının maliyyə dəstəyi ilə, Birləşmiş Millətlər Təşkilatının İnkıraf programı (UNDP Azerbaijan), Peşə Təhsili üzrə övlət Agentliyi və Azərbaycan Gənclərinin Məsliyyəti - "Junior Achievement Azerbaijan" təşkilatının birgə əməkdaşlığı çərçivəsində peşəyönlü, karyera planlaşdırılması və ixtisas

Peşə təhsilinin cəmiyyətdə nüfuzunu artırmağı planlaşdırmışıq. Peşəyönümü xidmətinin təmin oluması üzrə hüquqi-normativ bazanın təkmilləşdirilməsi istiqamətində “Ümumi təhsil müəssisələrində peşəyönümü xidmətinin həyata keçirilməsi Qaydasi” artıq müəyyən olunub. Nazirlər Kabinetinin 12 may 2020-ci il tarixli

Ənənəvi sənətlərimiz beynəlxalq
səviyyədə sərgilənəcək

- Teləbə qəbulunun məqyası qaneedicidir-mi? Peşə təhsilinə maraqlı, həvəs və tələbat artıbmı? Sizcə, bu istiqamətdə hansı addımlara ehtiyac var?

Peşə təhsili müəssisələrinə
qəbul başlavır

- Peşə təhsili üzrə tələbə qəbulu nə vaxta planlaşdırılır? Qəbul qaydalarında və şərtlərin- də nəzərdə tutulan hər hansı dəyişiklik olacaq- mı? Əsasən, onlayn qaydada keçirilən qəbul prosesinin pandemiya və karantin şərtlərinə zidd olan hər hansı mərhələsi, demək olar ki, yoxdur. Ancaq "ASAN Xidmət" mərkəzlərinin onlayn növbə rejimində çalışdığını nəzərə alsaq, bu, sə- nədlərin qəbulunda hər hansı ləngiməyə səbəb ola bilərmi? Müsahibə və sənədlərin təqdim edilməsi mərhələsində də nəzərə alınması v-

cib saydığınıza tədbirlər planlaşdırılıbm?

- Peşə təhsili müəssisələrinə tələbə qəbulunu avqust ayının ilk yarısında keçirilməsi nəzərdə tutulur. Bununla bağlı kütləvi informasiya vasitələrində, sosial şəbəkələrdə, Təhsil Nazirliyinin və Peşə Təhsili üzrə Dövlət Agentliyinin rəsmi internet səhifələrində məlumat veriləcək. Bildiyiniz kimi, 2016-ci ildən başlayaraq peşə təhsili müəssisələrinə tələbə qəbulu “ASAN vəidmet” markazlarında, “ASAN vəidmet” mar-

müəssisələri ilə boluşur və mümkün çəmniklərdən çıxış yolları göstərilir. Təbii ki, mərhələli olaraq bu proses davam edəcək. Bu il ərzində bir sıra yeni publik hüquqi şəxsin yaradılması planlaşdırılıb. Bunlar əsasən regionlarda aparılmış optimizasiyanın nəticəsi olaraq yaradılan müəssisələrin bazasında fəaliyyət göstərənlər sırasından olacaq.

- Pilot təhsil programları ilə təhsil verən pe-

İnkışaf Programının “Azərbaycanda peşə təlimi və tədrisi mərkəzlərinin müasirləşdirilməsi layihəsi” çərçivəsində də uğurlarımız var. Məsələn, Cəlilabad Dövlət Peşə Təhsil Mərkəzi və “Woodpecker” mebel şirkəti arasında yaradılmış əməkdaşlıq noticəsində üzlükü-dizayner ixtisasından bu il məzun olacaq tələbələrin bir hissəsi adıçəkilən şirkətdə işə başlayacaq.

Avropa İttifaqının maliyyə dəstəyi ilə Almaniya Beynəlxalq Əməkdaşlıq Cəmiyyəti tərəfindən icra edilən “Qəbələ, Qax və İsmayıllı rayonlarında kənd təsərrüfatı və turizm sahəsin-də dualabənzər Peşə Tehsil və Təlimi pilotlarının yaradılması” (EDVET) qrant layihəsi çərçivəsində işəgötürənlərin peşə tehsilinə cəlb olunması ilə usta yanında şagirdliyi özündə ehtiva edən “Dual peşə təhsili” elementləri tətbiq edilib və nəticədə 50-dən çox müəssisə Qəbələ, İsmayıllı və Qax rayonlarındakı PTT mərkəzləri ilə əməkdaşlığı cəlb olunub.

İşgötürənlərin peşə təhsili müəssisələri ilə əməkdaşlığının gücləndirilməsi və istehsalat təcrübəsinin təşkili, peşəyöönümü işinə dəstək göstərməsinə dair layihələr də uğurlu olub. Bunlara maşınqayırma və sənaye sahəsi üzrə “Gəncədə Sənaye üzrə Regional Peşə Kompetensiya Mərkəzinin yaradılmasına dəstək”, kənd təsərrüfatı və istehsal sahəsi üzrə “Lenkəran iqtisadi rayonunda Regional Model Peşə Təhsil Mərkəzinin yaradılması” layihələrini, meyvəçilik və çayçılıq sahəsi üzrə isə Aqrar Məşğulluğun artırılması Layihəsini (AMAL) misal çəkə bilərəm.

Peşə təhsilinə yeni ixtisaslar gətiriləcək

- Sirada nə var? PTDA yeni tədris ili ərəfəsində hansı yeniliklərə hazırlaşır?

- Ölkə Prezidenti İlham Əliyev Emin Əmrullayevi Təhsil naziri təyin olunması ilə əlaqədar videoformatda qəbul etdiyi zaman peşə təhsili ilə bağlı strateji istiqamətləri göstərməkələ yanaşı, bu sektorun inkişafını nə dərəcədə yaxından izlədiyinin bir daha göstərdi. Prezident beynəlxalq tərəfdəşlərimizlə birgə əməkdaşlıq quraraq peşə təhsili sahəsindəki kadr hazırlığını ölkəmizin sənaye, iqtisadi inkişafına uyğun inkişaf etdirməyi qarşımıza məqsəd kimi qoyub. Koreya Respublikası ilə əməkdaşlıqda yaradılmış Sənaye və İnnovasiyalar üzrə Bakı PTM fealiyyətinin ikinci ilində daha böyük sayda tələbə qəbul edəcək. İlk dəfə yüksək peşə təhsili səviyyəsi üzrə təhsil verəcək. Bununla yanaşı, Türkiyə Respublikasının Milli Təhsil Nazirliyi ilə peşə təhsili sahəsində əməkdaşlıq çərçivəsində Texnika və Texnologiyalar üzrə Bakı Dövlət Peşə Təhsil Mərkəzinin yenidənqurulması layihəsinə başlanılaçaq. Uzunmüddəli tərəfdəşimiz olan Avropa İttifaqının maliyyələşdiridiyi və BMT-nin İnkışaf Programının icra edəcəyi "Gələcək üçün peşə təhsili və təlimi" layihəsinin başlanması nəzərdə tutulur. 4 il ərzində icra olunacaq və 7 peşə təhsil mərkəzinin inkişafına dəstək verəcək layihə, peşə təhsili sahəsində rəqəmsallaşma, iş yerində təhsil, alternativ maliyyələşmə kimi yeni təşəbbüsleri dəstəkləyəcək və peşə təhsilinin yeni imicinin formalasdırılmasında Dövlət Agentliyinə dəstək göstərəcək.

Bununla yanaşı, hazırda peşə təhsili müəssisələrinin maddi-texniki bazasının müasirləşdirilməsi və infrastruktur təminatının yaxşılaşdırılması istiqamətində bir sıra işlər həyata keçirilir. Məlumdur ki, yaxşı maddi-texniki baza və infrastruktur təminatı təhsilin, o cümlədən peşə təhsilinin keyfiyyətinin əsas təminatıdır. Bu məqsədlə növbəti ildə Xaçmaz Peşə Məktəbində yeni istixananın, Quba Peşə Liseyində dəmirçi emalatxanasının, Qax Peşə Liseyində dəmirçi və dülger emalatxanalarının, həmcinin yenidən qurulmuş Bərdə Peşə Liseyinin tələbələrin ixtiyarına verilməsi planlaşdırılır. Cəlilabad Peşə Təhsil Mərkəzinin tikintisi, Lənkəran Peşə Təhsil Mərkəzinin layihələndirmə işləri davam edir. Bu il Mingəçevir Dövlət Universiteti və Mingəçevir Peşə Məktəbinin birgə kampusunun layihələndirilməsi işlərinə də start veriləcək. Bu da sənaye üçün yüksək ixtisaslı mütəxəssislərin hazırlanması, ali və peşə təhsili müəssisələri arasında əməkdaşlığın qurulması prizmasından çox yaxıcı layihədir.

çox vacib layıñdır.

Bu il ərzində peşə təhsili üzrə ixtisasların Təsnifatının yenilənməsi də gözlənilir. Ölkə başçısının qoymuş olduğu istiqamətlərə uyğun olaraq peşə təhsilinə yeni ixtisaslar gətiriləcək, köhnəlmış və lazımsız ixtisasların isə tədrisi dayanırlıacaq.

İxtisaslı kadrların hazırlanması için kısa müddəti təlimlər vasitəsilə peşə təhsili və təliminin əhatə dairəsinin genişləndirilməsi bu ilki digər hədəflərimizdəndir. Burada ilk növbədə məsafədən, mümkün olduğu halda isə kiçik qruplar halında əmək bazarının tələblərinə uyğun kursların keçirilməsi planlaşdırılır.